

Škoda Electric již nabízí v ČR vozy Temsa. I v dieselu

25.10 2020 13:28, Matěj Stach, Autobusy Trolejbusy

V letošním roce bylo oznámeno převzetí 50% podílu tureckého výrobce autobusů a nákladních vozů Temsa skrze společnost PPF IndustryCo B.V. z impéria Petra Kellnera, pod níž spadá také skupina Škoda Transportation. Veškeré úkony týkající se převzetí podílu byly nedávno dokončeny a Škodovka již pod svou značkou nabízí vozidla z produkce Temsy.

Společnost Temsa byla založena v roce 1968 a původně se zabývala dodávkami ocele pro stavební průmysl. Od roku 1984 se pustila do segmentu výroby autobusů, které později začala nabízet také v Evropě. Vstoupit se pokoušela několikrát také na český trh. Ačkoli nabídka výrobce pokrývá široké portfolio výrobků, největší úspěchy sklízela se svými zájezdovými autobusy, s nimiž se jí podařilo prosadit i na trhu USA. Úspěch měl ale také svou odvrácenou stranu. Výrobní nedokonalosti v nedávné minulosti minimálně dvakrát způsobily, že musela Temsa na své náklady svolávat autobusy zpět k provedení úprav (jednou šlo o problémy s vypružením, podruhé s nouzovými východy), v důsledku pádu turecké liry a prodražení produkce se pak firma dostala do značných finančních obtíží, které měly být vyřešeny prodejem novému investorovi.

Prodej ale budil poněkud otazníky. Sabancı Holding, jehož byla Temsa součástí, si nejprve počátkem roku 2019 měla půjčit u bank částku zhruba 500 mil. tureckých lir (v té době zhruba 2 mld. Kč), která měla pomoci se sanováním dluhu společnosti, jenž měl činit 850 mil. lir (cca 3,4 mld. Kč). Po třech měsících však byla firma prodána švýcarskému investorovi v podobě firmy s názvem True Value Capital Partners SA za částku 375 mil. tureckých lir. Společnost sídlící v Laussane byla založena jen měsíc před samotným prodejem se základním kapitálem 100 000 švýcarských franků (zhruba 2,5 mil. Kč) a neměla žádné zaměstnance, ani webové stránky a sídlila na stejné adrese jako 34 dalších firem. Jak se ukázalo, v čele společnosti stál Enver Rıfkı Ünver, turecký občan, který na sebe upoutal v minulosti pozornost získáním podílu v několika stavebních firmách skrze společnost, jenž vlastní se svou manželkou. Ten ještě v říjnu 2019 do médií jakožto nový šéf Temsy uváděl, že nekupoval firmu s tím, aby ji za 5 let prodal a hovořil o plánech na rozvoj firmy, která se dle jeho slov měla s vážnými problémy s výrobou potýkat již posledních 9 let.

Pohled zezadu na vůz Temsa LF 12, značený někdy též jako typ Avenue LF 12. (foto: Temsa)

Firmu nový vlastník skutečně neprodal za 5 let, ale už za pár měsíců. Předtím stihla Temsa, která už dlužila bankám 1,1 mld. lir (kolem 4 mld. Kč), zastavit koncem roku 2019 svou výrobu a zahájila propouštění zaměstnanců, a to s odůvodněním, že během převodu akcií začaly banky neočekávaně stahovat dříve poskytnuté půjčky. Firma tak dospěla ke krachu.

Již na počátku ledna 2020 se objevily první informace o tom, že by Sabanci Holding měl převzít společnost zpět. Událost se dostala na pořad jednání do nejvyšších politických kruhů v Turecku, přičemž se objevila i ne nezajímavá zpráva, že k pádu Temsy měla údajně dopomoci i přímo aktivita společnosti Sabanci Holding. Turecký právník Leman Türkmenoğlu dokonce podal na někdejšího vlastníka (a „nového“ zájemce) žalobu s tím, že prostředky poskytnuté bankami byly z firmy záměrně vyvedeny do zahraničí, čímž se měla už tak mizerná finanční situace Temsy dále zhoršovat.

V únoru 2020 poté přišla zpráva, že o Temsu se kromě Sabanci Holding zajímá také skupina PPF a s ní i Škoda Transportation. Obě společnosti se dohodly, že budou usilovat o převzetí Temsy s tím, že budou vlastnit shodně 50% podíl. Předmětná dohoda byla podepsána dne 17. 2. 2020, v květnu poté následovalo oznámení, že pakliže budou splněny veškeré podmínky (zahrnující především dohodu s bankami o budoucím financování), PPF (potažmo Škodovka, jež byla přímo součástí dohody) poloviční podíl skutečně získá. Dne 23. 10. 2020 bylo zveřejněno oznámení, že PPF koupi završila. V tureckých zdrojích se přitom otevřeně hovoří o tom, že by se díky spojení se Škodovkou měla Temsa vydat také do oblasti produkce (resp. nabízení) železničních vozidel.

Synergie se ale rozhodně nemají týkat jen usnadnění vstupu Škodovky na turecký trh, ale má jít i o využití potenciálu výroby autobusů pro potřeby Škodovky. Představitelé Škodovky v rozhovorech s médii sami naznačili, že by se spolupráce měla týkat i oblasti výroby trolejbusů a elektrobusů, kde dosud Škodovka spolupracuje s výrobci autobusů SOR a Solaris, s nimiž měla důmyslně rozdělené oblasti sfér zájmů. Spojením s Temsou však získává Škoda nejen vlastní karoserie, resp. i kompletní autobusy. Určité závislosti na svých někdejších partnerech se tak může zbavit, navíc však může vstoupit i do otevřeného boje.

V roce 2019 předala Temsa 20 městských vozů německému dopravci Kaberich Bus. Šlo o největší jednorázovou zakázku na městské vozy Temsa v Německu. (foto: Temsa)

Stalo se jaksi veřejným tajemstvím, že Škoda Electric se již v létě přihlásila do výběrového řízení na dodávku 14 nových elektrobusů pro Dopravní podnik hl. m. Prahy. Pomineme-li nepříliš úspěšný projekt spolupráce s Ivecem (potažmo francouzským Heuliezem), stavěla dosud Škodovka své elekrobusy na platformě autobusů Solaris Urbino. V pražském tendru ale měla firma překvapit nabídkou s karoserií Temsy. A nejen překvapit, ale i vyhrát. Proti jejímu vítězství se měl sice odvolat druhý uchazeč v pořadí (kterým měla být společnost SOR Libchavy), nicméně je otázkou, zda jde o hru na zdržovanou, nebo má odvolání skutečnou relevanci. Ve světě elektrobusů, zdá se, tak dala firma s okřídleným šípem ve znaku svým někdejším partnerům již vale.

O poznání zajímavější je však skutečnost, že se proti nim pouští i v segmentu dieselových vozů, tedy z hlediska čísel prodejů ve výrazně větší části trhu. Dopravní podnik města Hradce Králové vypsal v září 2020 výběrové řízení na dodávku tří autobusů délky cca 12 m, které mají být dodány v příštím roce. Přestože se nejednalo o nějak závratný počet vozů, nabídky zde do 19. 10. 2020 podaly hned čtyři subjekty, a sice: SOR Libchavy, Zliner, Scania Czech Republic a… Škoda Electric. Ta má údajně nabízet právě vozidla Temsa LF 12 (značené též jako typ Temsa Avaneu LF 12).

Na konec roku 2020 má být poté údajně plánováno i dodání první karoserie pro výrobu trolejbusu Škoda/Temsa. Z pohledu trhu půjde bezpochyby o revoluci, která výrazně naruší dosavadní systém tichých dohod, kdy se role Škodovky coby partnera SORu/Solarisu přetaví v roli plnohodnotného konkurenta nabízejícího na trh turecké vozy.

Url: Škoda Electric již nabízí v ČR vozy Temsa. I v dieselu